

Nr 14.

Ankom till riksdagens kansli den 14 mars 1946 kl. 2 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om tillfällig ökning av regeringsrådets antal.

Genom en den 25 januari 1946 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 32, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

L a g

om tillfällig ökning av regeringsrådets antal.

Härigenom förordnas, att i stället för vad som stadgas i 1 § lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt skall från och med den 1 oktober 1946 och intill dess regeringsrådets antal efter vad i denna lag sägs nedbragts till sju gälla följande.

1 §.

Kungl. Maj:ts regeringsrätt skall till och med den 30 september 1949 eller, om särskilda förhållanden föranleda därtill, den tidigare dag som Kungl. Maj:t bestämmer utgöras av tio regeringsråd. Därefter skall antalet regeringsråd, i den mån så till följd av inträffade ledigheter kan ske, nedbringas till sju. En av regeringsrättens lagfarna ledamöter skall, enligt vad därom är särskilt stadgat, tjänstgöra i lagrådet.

2 §.

Regeringsrättens arbete skall fortgå minst fyrtio veckor om året.

3 §.

I den mån så med hänsyn till regeringsrådets antal lämpligen kan ske, skall regeringsrätten arbeta på avdelningar.

Regeringsrättens avdelningar äro lika behöriga att upptaga de till regeringsrättens handläggning hörande ärenden, vilkas fördelning endast beror av den ordning, vari de enligt gällande föreskrifter anmälas.

4 §.

Med iakttagande av vad ovan är föreskrivet äga de i regeringsrätten tjänstgörande regeringsråden sig emellan fördela tjänstgöringsskyldigheten.

5 §.

Vad om måls handläggning i vissa fall av Kungl. Maj:ts högsta domstol i dess helhet finnes föreskrivet skall i tillämpliga delar gälla i fråga om regeringsrätten.

Beträffande de skäl som ligga till grund för Kungl. Maj:ts förslag får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Regeringsrättens organisation och arbetssätt.

Gällande föreskrifter angående regeringsrättens sammansättning och verksamhet återfinnas i §§ 17, 18, 22, 23 och 25 regeringsformen samt i lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Konungens rätt att pröva och avgöra besvär, som jämlikt författningarna må hos Konungen fullföljas i statsdepartementen, skall enligt § 17 regeringsformen i den omfattning, som bestämmes i särskild lag, uppdragas minst sju av Konungen utnämnda män, som förvaltat civil beställning samt däruti ådagalagt insikt, erfarenhet och redlighet. Dessa kallas regeringsråd och utgöra Konungens regeringsrätt. Minst två tredjedelar av hela antalet regeringsråd skola hava fullgjort vad författningarna föreskriva för dem som må nyttjas i domarämbeten. En av regeringsrättens lagfarna ledamöter skall enligt § 21 regeringsformen tjänstgöra i lagrådet. I § 22 regeringsformen stadgas, att mål i regeringsrätten prövas och avgöras av fem ledamöter, så ock av fyra, där tre av dem äro ense om slutet. 1 § regeringsrättslagen föreskriver, att regeringsrätten skall utgöras av sju regeringsråd, av vilka en i regel tjänstgör i lagrådet, att regeringsrättens arbete skall fortgå minst fyrtio veckor om året samt att de i regeringsrätten tjänstgörande ledamöterna äga sig emellan fördela tjänstgöringsskyldigheten.

Jämlikt stadgande i § 25 regeringsformen skola ärendena beredas till föredragning och avgörande i regeringsrätten i det departement, vartill de höra enligt Kungl. Maj:ts stadga den 21 februari 1941 (nr 139) angående statsdepartementen. Förordnande att inom vederbörande departement bereda och inför regeringsrätten föredraga ärende meddelas enligt 5 § regeringsrättslagen av Konungen. Närmare föreskrifter i nu berörda hänseenden och angående behandlingen i övrigt inom statsdepartementen av ärenden, som tillhöra regeringsrätten, meddelas i en av Kungl. Maj:t den 18 juni 1926 (nr 227) utfärdad stadga.

Sedan flera år tillbaka har — fränsett viss utsträckning av föredragnings-tiden under september 1944 — tillämpats följande schema för tjänstgöringen i regeringsrätten.

	Antal timmar för föredragning	Närvarande ledamöter	Lediga ledamöter
Måndag	1	5	1
Tisdag	4	5	1
Onsdag	4	4	2
Torsdag	4	5	1
Freitag	4	4	2

Lördagen är fri från föredragning.

Antalet föredragningstimmar i veckan uppgår alltså till 17. Mål som föredragits under veckan justeras nästföljande måndag. Varje ledamot har ledigt för hemarbete — utom lördagar — en veckodag och dessutom 1 timme var sjätte måndag och bevistar alltså föredragning i genomsnitt 12 ⁵/₆ timmar i veckan.

Tidigare åtgärder i anledning av arbetsbalans.

Förra världskriget förorsakade en mycket kraftig ökning i tillströmningen av mål till regeringsrätten. För att nedbringa uppkommen arbetsbalans förordnades genom kungörelse den 12 december 1924 (nr 528), att besvär i vissa mål om avlöningsförmåner, mål om resekostnads- och traktamentersättning samt vissa mål om delaktighet i eller avgift till pensionsinrättning eller annan sådan anstalt eller kassa och om rätt till pension eller dylik förmån, som dithills prövats av regeringsrätten, skulle i stället fullföljas till och avgöras i kammarrätten. Vidare förordnades, att dylika mål ävensom vissa på kammarrättens prövning beroende anmärkningsmål, mål om avkortning och avskrivning av allmänna medel eller av persedlar samt reskontreringsmål i allmänhet icke skulle få fullföljas från kammarrätten. Ytterligare föreskrevs genom kungörelse samma dag (nr 533), att mål om familjeunderstöd åt värnpliktiga skulle, där besvär i dylika mål dithills prövats av regeringsrätten, i stället avgöras i kammarrätten. Tillräcklig minskning i tillströmningen av mål till regeringsrätten inträdde emellertid icke genom nu berörda föreskrifter. Ytterligare åtgärder blevo därför erforderliga. Genom lag den 5 mars 1926 (nr 37) föreskrevs, att regeringsrättens obligatoriska hörande över ansökningar i fideikommissärenden skulle upphöra. I syfte att befordra en snabbare handläggning av målen i regeringsrätten genomfördes vidare samma år vissa bestämmelser för åstadkommande av en förbättrad föredragning. En icke oväsentlig avlastning av regeringsrättens arbetsbörda skedde sedermera därigenom att enligt särskilda föreskrifter i förordningen den 27 maj 1927 (nr 311) om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid allmän fastighetstaxering år 1928 samt i taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379) talan mot kammarrättens utslag icke vidare finge föras beträffande huvudparten av mål rörande fastighetstaxering för år 1928 eller senare år eller beträffande mål om virkestaxering för år 1929 eller senare år.

Emellertid ansågs icke tillfyllest med dessa åtgärder till lättande av regeringsrättens arbetsbörda, utan nya åtgärder i detta syfte beslötos år 1928.

Genom lag den 14 juni 1928 (nr 181) ändrades regeringsrättslagen så, att

ytterligare vissa grupper av mål överflyttades från regeringsrätten till annan myndighets prövning. Regeringsrätten befriades från handläggning av vissa fattigvårdsmål, mål om antagande av släktnamn samt vissa underställningsmål. Vidare vidtogs genom kungörelse den 24 augusti 1928 (nr 342) sådan ändring av den förut omnämnda kungörelsen den 12 december 1924 (nr 528), att regeringsrätten jämväl befriades från handläggning av mål om ersättning för vissa utgifter i tjänsten m. m.

Härjämte genomfördes en lag den 14 juni 1928 (nr 182) angående tillfällig ökning av regeringsrådets antal, enligt vilken antalet regeringsråd för tiden från och med den 1 januari 1929 intill utgången av år 1931 skulle utgöra elva och därefter, i den mån sådant i följd av inträffade ledigheter kunde ske, skulle nedbringas till sju. I den utsträckning så med hänsyn till regeringsrådets antal lämpligen kunde ske skulle regeringsrätten arbeta å avdelningar. Det beräknades, att arbetsbalansen genom vad sålunda föreslagits skulle kunna avarbetas inom ca tre och ett halvt år.

Regeringsrättens arbetsbörda m. m.

Den 1 januari 1929, då den år 1928 beslutade ökningen av ledamotsantalet med fyra nya regeringsråd trädde i tillämpning, förelågo i regeringsrätten sammanlagt 4 164 mål. Motsvarande tal utgjorde vid ingången av år 1930 2 649 samt vid samma tid år 1931 2 062 och år 1932 1 096. Ledamotsantalet i regeringsrätten minskades år 1932 med en och år 1933 med tre.

Huru förhållandena för tiden efter år 1932 tett sig med avseende å antalet inkomna, avgjorda och balanserade mål, framgår av följande sammanställning. I antalet avgjorda mål inbegripas återkallade, till annan myndighet överlämnade eller eljest avförda mål.

	Under året inkomna	Under året avgjorda	Vid årets utgång balanserade
1933	2 385	2 210	1 261
1934	2 602	2 658	1 205
1935	2 259	2 465	999
1936	2 033	2 078	954
1937	1 928	1 963	919
1938	2 252	2 098	1 073
1939	2 174	2 262	986
1940	1 888	2 081	792
1941	2 206	2 068	933
1942	2 283	2 207	1 009
1943	2 664	2 592	1 082
1944	3 009	2 473	1 618
1945	3 027	2 368	2 281

Antalet för varje månad under åren 1944 och 1945 inkomna och avgjorda mål samt balansen för varje månadsskifte under dessa år framgår av tabellen, som intagits å s. 7 i propositionen. Utskottet hänvisar till propositionen i denna del.

Då utvecklingen under de närmaste åren i väsentlig mån är beroende på i vilken omfattning mål fullföljas från kammarrätten, ha vissa uppgifter om kammarrättens arbetsbörda inhämtats. Sammanställningen av dessa uppgifter lämnas å s. 7 och 8 i propositionen vartill utskottet hänvisar.

I en inom regeringsrätten utarbetad promemoria angående tjänstgöringen därstädes har efter en redogörelse för den arbetsordning som vanligen brukat tillämpas närmare behandlats frågan, vilken inverkan en utökning av antalet ledamöter enligt olika alternativ skulle ha å tjänstgöringsförhållandena i domstolen.

Enligt vad i promemorian anföres kommer under förutsättning att antalet i regeringsrätten tjänstgörande ledamöter uppgår till 10, 9, 8 eller 7 samt att varje ledamots tjänstgöring å sessionsrummet skall omfatta ungefär samma antal timmar som för närvarande, antalet föredragningstimmar i veckan att uppgå till respektive 30, 26, 22,5 och 18.

I promemorian anföres vidare bland annat.

Syftet med ifrågasatt ökning av antalet ledamöter i regeringsrätten är att möjliggöra föredragning av flera mål än som för närvarande kan medhinnas. Med ett större antal ledamöter kan nämligen föredragningstiden utsträckas. De föredragningstimmar, som härigenom tillkomma, avses skola användas i främsta rummet till föredragning av mål från finansdepartementet, men även till föredragning av mål från andra departement, som kunna behöva ökad föredragningstid, närmast social- och kommunikationsdepartementen. Under de senaste åren, innan ännu nämnvärt antal krigskonjunkturskattemål inkommit, hava i genomsnitt 3,7 finansmål pläгат föredragas på en timme. Emellertid har det visat sig, att mål om taxering till krigskonjunkturskatt i allmänhet fordra längre föredragningstid än övriga skattemål. För de närmaste åren torde därför antalet på en timme föredragna mål, tillhörande finansdepartementet, genomsnittligt taget komma att nedgå åtminstone till 3,5. Social- och kommunikationsdepartementens mål kräva i allmänhet icke fullt lika lång föredragningstid som finansmålen. Emellertid har den genomsnittliga föredragningstiden för samtliga mål hittills varit i det närmaste densamma som enbart för finansmålen. Med hänsyn till nu anförda förhållanden synes vara berättigat att vid beräkning av antalet av de mål, som efter genomförd ökning av ledamöternas antal kunna antagas bliva föredragna i regeringsrätten under ett år, utgå från att 3,5 mål i genomsnitt föredragas under en timme. I enlighet härmed har följande beräkning av antalet föredragna mål enligt nuvarande indelning och här ovan ifrågasatta nya indelningar upprättats.

	I veckan	Om året (40 veckor)	Ökning för helt år
Nuv. antal (6 ledamöter)	59,5	2 380	—
Alt. A (10 »)	105	4 200	1 820
Alt. B (9 »)	91	3 640	1 260
Alt. C (8 »)	78,75	3 150	770
Alt. D (7 »)	63	2 520	140

En närmare redogörelse för de olika alternativen finnes intagen å s. 8—10 i propositionen. Till denna redogörelse hänvisar utskottet.

Vid remiss till lagrådet av förevarande lagförslag har *föredragande departementschefen, statsrådet Zetterberg*, anfört bland annat följande.

»Såsom framgår av den i ärendet förebragta utredningen uppgick under 1930-talet antalet till regeringsrätten inkommande mål i medeltal till omkring 2 100 om året. Från och med år 1941 har antalet inkommande mål stadigast ökat. Nämnade år inkommo 2 206 mål. Motsvarande antal utgjorde år 1942 2 283, år 1943 2 664, år 1944 3 009 och 1945 3 027. Antalet årligen i regeringsrätten avgjorda mål — däri inbegripna återkallade, till annan myndighet överlämnade eller eljest avförda mål — har under tidsperioden 1941—1945 utgjort respektive 2 068, 2 207, 2 592, 2 473 och 2 368. Såsom en följd av den ökade arbetsbördan har antalet balanserade mål ökat från 792 den $\frac{1}{1}$ 1941 till 2 281 den $\frac{1}{1}$ 1946.

Ökningen av antalet mål i regeringsrätten beror i viss mån på tillkomsten av lagstiftning, som tillfört regeringsrätten nya grupper av mål. Ökningen faller dock i väsentlig utsträckning på skattemålen, i främsta rummet krigskonjunktur- och omsättningsskattemålen, och utvecklingen under de närmaste åren torde i hög grad vara beroende på den omfattning i vilken mål fullföljas från kammarrätten. Av den lämnade redogörelsen framgår, att antalet av kammarrätten avgjorda beskattningsmål ökat avsevärt under kristiden. Den ökade tillströmningen av mål till kammarrätten har föranlett, att kammarrätten måst utökas med två extra divisioner, vilka trätt i verksamhet den ena från och med den 1 mars 1943 och den andra från och med den 1 juli 1945. Inrättandet av den sistnämnda divisionen torde komma att en tid framåt påverka antalet till regeringsrätten inkommande beskattningsmål i stegrande riktning. På grund härav och då en ökad benägenhet att överklaga kammarrättens utslag framträtt lärer antalet mål i vilka besvär anföres över kammarrättens utslag komma att under flera år framåt bli icke oväsentligt större än fallet varit före kriget.

Vad beskattningsmålen angår synes sålunda ökningen av antalet till regeringsrätten inkommande mål vara en företeelse som kan förväntas fortsätta en icke alltför kort tid framåt. Huruvida även andra mål komma att ytterligare öka, är icke möjligt att med någon större säkerhet bedöma. Sannolikt bör dock räknas med att kärkorts- och byggnadsmål öka, i den mån de av kriget betingade restriktionerna upphöra.

Vid bedömandet av den kommande utvecklingen bör även beaktas, att den under senare år högt uppdrivna arbetstakten i regeringsrätten svårligen torde kunna hållas under flera år i följd. Det nuvarande antalet av omkring 2 500 avgjorda mål per år torde ligga vid gränsen för regeringsrättens arbetsförmåga med nuvarande arbetskrafter och får anses vara högre än som under en följd av år kan påräknas såsom genomsnittligt. Antalet årligen avgjorda mål kan därför komma att minska.

För arbetets jämna gång måste alltid finnas en viss icke alltför ringa balans. Helst torde denna böra hållas vid omkring 1 000 mål. Av vad förut anförts framgår emellertid, att balansen vid senaste årsskiftet varit avsevärt mer än dubbelt så stor samt att den, om åtgärder för dess nedbringande ej vidtagas, med all säkerhet kommer att ytterligare stiga.

Redan den nu föreliggande arbetsbalansen utgör otvivelaktigt en olägenhet för den rättssökande allmänheten. I fråga om exempelvis den största gruppen av målen i regeringsrätten, nämligen beskattningsmålen, ligger det i öppen dag vilka avsevärda nackdelar som följa av dröjsmål med avgörandet. Beskattningsmålen gälla ofta för den skattskyldige betydande belopp. Beträffande åtskilliga kommunala mål gäller, att ett snabbt avgörande ofta kan vara av stor betydelse för kommunen. Även i fråga om ett flertal andra mål gör sig kravet på skyndsamhet i handläggningen starkt gällande. Ett nedbringande av arbetsbalansen i regeringsrätten får sålunda anses vara ett betydande allmänt intresse.

Jag övergår härefter till frågan på vad sätt balansen bör nedbringas.

Att utöver vad som skedde på 1920-talet minska tillströmningen av mål till regeringsrätten genom att avskära vissa grupper av mål från fullföljdsrätt synes icke vara tillrådligt. Ej heller synes möjlighet förefinnas att till annan myndighet överlämna avgörandet av vissa grupper av mål, i varje fall ej i nämnvärd omfattning. En undersökning, huruvida ändringar i regeringsrättens arbetssätt skulle kunna åstadkomma ökat arbetsresultat med oförändrade arbetskrafter, torde likaså leda till negativt resultat. Någon minskning av antalet i målens handläggning deltagande ledamöter synes mig icke kunna tillrådas och förlängning av föredragningstiden utöver den nu vanligen tillämpade om fyra timmar torde svårigen kunna genomföras utan olägenheter. Tiden överensstämmer med den som tillämpas såväl i de judiciella överinstanserna som i kammarrätten. Särskilt vid längre sjukdomsfall, då de tjänstgörande ledamöterna fullgöra även den frånvarandes arbete, är en arbetstid över fyra timmar på sessionsrummet besvärande, och tiden för det dagliga hemarbetet blir längre än rimligen bör ifrågakomma. Att föreskriva tjänstgöring å sessionsrummet även å lördagar torde vara uteslutet. Därest såsom nu tillämpas utslag i de under en vecka föredragna målen skall kunna justeras påföljande måndag, måste ledamöterna disponera lördagen för läsning av handlingarna, för avfattande av förslag till utslag m. m.

Vid nu angivna förhållanden torde en ökning av antalet i regeringsrätten tjänstgörande ledamöter vara den enda praktiska utväg som står till buds. Fråga uppkommer då med huru många ledamöter utökningen bör ske och i vad mån den nya organisationen bör vara begränsad till sin giltighetstid.

Otvivelaktigt är det mycket vanskligt att beräkna den framtida tillströmningen av mål till regeringsrätten. Emellertid synes det såsom förut antytt vara antagligt, att antalet inkommande mål under de närmaste åren kommer att vara högre än de sist förflutna åren. Vidare synes det föreligga viss anledning att förmoda att efter några år tillströmningen kommer att minska. Med hänsyn härtill kräver försiktigheten, att den förstärkning av regeringsrätten som nu bedömes vara erforderlig erhåller allenast provisorisk karaktär.

Vid den undersökning som verkstälts inom regeringsrätten har beräknats, att — under förutsättning att hittills under de senaste åren tillämpad arbetstakt kan upprätthållas — en förstärkning av regeringsrätten med en, två, tre

eller fyra ledamöter kommer att medföra en ökning av antalet årligen avgjorda mål med respektive 140, 770, 1 260 och 1 820. Därest ökningen komme att bestå av endast en ledamot, skulle regeringsrätten alltfort komma att kunna arbeta allenast på en avdelning. Enligt de tre övriga alternativen komme domstolen däremot vissa dagar att kunna arbeta på två avdelningar. Så skulle bli fallet, om ökning sker med två ledamöter, under två dagar i veckan, om de nya ledamöterna bli tre till antalet, under tre dagar i veckan samt, om fyra nya ledamöter utses, under fyra dagar i veckan, därav enligt samtliga alternativen en av dagarna med föredragning under en timme.

Vid bestämmandet av antalet ledamöter bör givetvis beaktas, att nedbringandet av arbetsbalansen till normal omfattning bör ske inom rimlig tid. Från denna synpunkt synes möjligheten att utöka regeringsrätten med endast en ledamot genast kunna avvisas. Balansen skulle komma att avarbetas alldeles för långsamt, och kostnaden för detta alternativ skulle i längden bli större än enligt något av de övriga.

En jämförelse mellan övriga förslag ur kostnadssynpunkt giver följande resultat. Vid en ökning av ledamotsantalet med två kan den ökade årliga avverkning som faller å varje ny ledamot beräknas till 385 mål. Motsvarande antal utgör, om ökning sker med tre ledamöter, 420 mål samt, om fyra nya ledamöter tillkomma, 455 mål. Skillnaden mellan dessa olika alternativ är ur nu berörda synpunkt ej så stor. Vid valet bör också tagas hänsyn till vad förut framhållits om att ökningen av ledamotsantalet bör gälla allenast såsom ett provisorium. När den tidpunkt nalkas, då balansen nedbringats till normal omfattning, bör, därest tillströmningen av mål i fortsättningen icke kan antagas bli större än att arbetsbördan kan bemästras med det ledamotsantal som för närvarande finnes, antalet ledamöter minskas till det nuvarande. Detta kan lättare ske, om den provisoriska ökningen avser ett mindre antal ledamöter. Vid bedömandet av ökningens omfattning får även slutligen tagas i beräkning, i vilken utsträckning behovet av föredragande i regeringsrätten kan tillgodoses.

Efter närmare övervägande av det nu föreliggande spørsmålet har jag kommit till den uppfattningen, att förstärkningen av regeringsrätten bör ske med tre nya ledamöter och gälla under en tid av tre år. Ur synpunkten att balansen bör nedbringas till normal omfattning inom rimlig tid synes mig någon befogad anmärkning icke kunna riktas mot denna anordning. Det torde icke heller finnas någon anledning till antagande, att ett antal av nio i regeringsrätten tjänstgörande ledamöter under ifrågavarande tidrymd kommer att överstiga vad som erfordras med hänsyn till arbetsbördans storlek. Då utökningen lämpligen synes böra träda i tillämpning den 1 oktober 1946, kommer, när provisoriet gällt i tre år, det icke att dröja så länge innan de två äldsta av regeringsrättens nuvarande ledamöter äro skyldiga att avgå av åldersskäl.

Den av mig förordade anordningen innebär sålunda, att regeringsrätten under tiden från och med den 1 oktober 1946 till och med den 30 september

1949 skall utgöras av tio regeringsråd, av vilka en skall tjänstgöra i lagrådet. Emellertid läser det böra få ankomma på Kungl. Maj:t att, därest någon oförmodad avgång ur regeringsrätten skulle inträffa under den tid provisoriet varar, med hänsyn till föreliggande omständigheter avgöra, huruvida det ledigblivna regeringsrådsämbetet bör återbesättas eller ej. Efter den 30 september 1949 skall antalet regeringsråd, i den mån sådant i följd av inträffade ledigheter kan ske, nedbringas till sju.»

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Under de senare åren har arbetsbalansen i regeringsrätten undergått en avsevärd ökning. Denna ökning faller i väsentlig utsträckning på skattemålen, i främsta rummet krigskonjunktur- och omsättningsskattemålen. Vid senaste årsskiftet uppgick balansen till 2 281 mål. Med nuvarande arbetskrafter beräknas regeringsrätten kunna avgöra 2 380 mål om året. Då under de senaste åren till regeringsrätten inkommit omkring 3 000 mål per år och då anledning icke finnes att antaga att detta antal under de närmaste åren kommer att sjunka, framstår det såsom ett oavvisligt krav, att åtgärder vidtagas för nedbringande av balansen.

Utskottet.

Beträffande frågan på vad sätt detta bör ske, har departementschefen funnit en tillfällig ökning av antalet ledamöter vara den enda praktiska utväg, som står till buds. Med hänsyn härtill har i propositionen föreslagits, att regeringsrätten skall förstärkas med tre ledamöter under en tid av tre år, räknat från den 1 oktober 1946. Genom denna förstärkning kommer regeringsrätten vissa dagar i veckan att kunna arbeta på två avdelningar.

Inom utskottet ha övervägts även andra åtgärder för minskning av balansen, såsom inskränkningar i fullföljdsrätten, ändring av domförhållningarna och effektivisering av föredragningssystemet. Utskottet har emellertid funnit det i propositionen framlagda förslaget utgöra den för närvarande enda framkomliga vägen. Med den föreslagna ökningen av ledamöternas antal beräknas regeringsrätten kunna avgöra 3 640 mål om året, varför grundad anledning finnes till antagande att balansen, när den tillfälliga förstärkningen upphör, skall vara nedbringad till rimlig storlek.

Utskottet har ej heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att förevarande proposition, nr 32, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 14 mars 1946.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar *Schlyter, Wagnsson, Westman, Ahlqvist, Krügel, Löthner, Lindblom* och *Herlitz*;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist, Gezelius, Hedlund* i Östersund, *Werner, Olsson* i Mellerud och *Lindberg*, fru *Gustafson* samt herr *Rylander*.